

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) योग

परीक्षा : मे – २०२३

प्रथम वर्ष

सत्र – १

विषय:- योगत्वज्ञान(भाग-१) (YC – 101/ YC-1011)

दिनांक : २४/०५/२०२३

गुण : ६०

वेळ : दु. २.०० ते दु. ४.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
  २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
  ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)
- १) योगाचे विविध प्रकार समजावून सांगा.
  - २) योगाभ्यासासाठी योग्य स्थान कसे निवडावे?
  - ३) षट्चक्रांचे सविस्तर वर्णन करा.
  - ४) नाडी म्हणजे काय प्रमुख तीन नाड्यांबद्दल लिहा.
  - ५) मुद्रा व बंध विशद करा.
  - ६) वैदिक साहित्याचे विभाजन लिहा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)
- १) योगाची ध्येय व उद्दिष्ट सांगा.
  - २) योगसूत्रानुसार योगाचा अधिकारी कोण याचे वर्णन करा.
  - ३) अंतःकरण चतुष्टय वर्णन करा.
  - ४) पंचकोषाचे वर्णन करा.
- प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)
- १) पंचप्राण
  - २) षड्विकारभाव
  - ३) त्रिगुण
  - ४) योगाच्या व्याख्या

Translation in English

Sub: Yoga Philosophy (Part-I) (YC-101/YC-1011)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.
  - 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
  - 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.
-

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1) Explain the different types of yoga.
- 2) How to choose the right place for yoga practice
- 3) Describe the six chakras in detail..
- 4) What is Nadi ? Write about the three main Nadis.
- 5) Explain mudra and Bandh.
- 6) Write the division of Vedic literature.

Q.2. Answer the following questions in short. (Any Two) (10)

- 1) State the aims and objectives of yoga.
- 2) Describe who has the authority to study Yoga according to the Yoga Sutras.
- 3) Describe the Antahkarana Chatushtaya.
- 4) Describe Panchakosha.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 1) Panchpran
  - 2) Shadvikarbhav
  - 3) Trigun
  - 4) Definitions of Yoga
-